

**ДО
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

К О Н Ц Е П Ц И Я

**ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА ОКРЪЖЕН СЪД
ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

Изготвена от

ТЕОДОРИНА МИХАЙЛОВА ДИМИТРОВА-НИКОЛОВА
съдия в Окръжен съд Велико Търново

Кандидат за заемане длъжността

**АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ - ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ОКРЪЖЕН СЪД ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Настоящата концепция е разработена в съответствие с изискванията на чл. 194б, ал.1 т. 2 във връзка с чл. 194а, ал. 2 от ЗСВ и е свързана с личните ми виждания за принципите, целите и приоритетите, на които следва да се основава административното ръководство на Окръжен съд - Велико Търново и които бих следвала в случай, че ми гласувате доверие като Административен ръководител - Председател на Окръжен съд - Велико Търново. Същата е изготвена на база анализа на дейността на съда до момента с отчитане установените добри практики и постигнати добри резултати на предходното ръководство. Съобразена е със Стратегията за продължаване на съдебната реформа в условията на пълноправно членство в ЕС; целите заложи в План за подобряване работата на съда (План 2), изпълняван от Програма за развитие на съдебната система по проект „Усъвършенстване на работните процеси в съда“, достигнатото в изпълнение на този план и обстоятелството, че на два пъти Великотърновският окръжен съд е обявяван за Съд-модел (през 2007 година за постигнати резултати в областта на съдебната реформа съдът е обявен за съд-модел от Инициатива за укрепване на съдебната система към Американската агенция за инициатива и развитие, а в следствие от началото на 2010 година съдът работи успешно по проект „Усъвършенстване на работните процеси в съда“, изпълняван от Програма за развитие на съдебната система, който представлява продължение на програмата „Съдилища-модели, съдилища-партньори“ и се осъществи чрез прилагане на План за подобряване работата на съда – План 2, в периода м. януари 2010 година - м. декември 2012 год. и отново обявен за съд-модел), препоръките в доклада на Европейската комисия; решенията на ВСС в тази насока и всички правни норми, касаещи функционирането на съдебната система.

ОСНОВНА ЦЕЛ

През следващите пет години основната ми цел при управление на съда ще бъде Окръжен съд Велико Търново да гарантира върховенството на закона и да достигне европейските стандарти на независимост, ефективност, прозрачност, предвидимост и отчетност на съдебната система.

ВИЗИЯ и ПРИНЦИПИ

Чрез изпълнение на наложените високи стандарти в работата на Окръжен съд Велико Търново, надграждане и усъвършенстване на работните процеси, ще се осигури устойчиво развитие на институцията и тя ще бъде част от независима, реформирана и ефективно работеща съдебна система, която утвърждава върховенството на закона, защитава правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица и държавата, като осигурява равен достъп до правосъдие, безпристрастност, прозрачност, етичност, контрол и отчетност.

Така поставената основна цел ще се постигне чрез изпълнение и реализиране на следните

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- 1. Усъвършенстване управлението на съда - гаранция за постигане на ефективно и качествено правосъдие.**
- 2. Развитие, интегриране и оптимизиране на кадровия потенциал за постигане на максимално качество на съдебната дейност и високо ниво на административно обслужване.**
- 3. Гарантиране достъпа до правосъдие.**
- 4. Прозрачност, отчетност, предвидимост и публичност в работата на съда - гаранция за обществено доверие.**
- 5. Борба с корупцията и противодействие на конфликта на интереси.**

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ за заемане на длъжността.

Професионалният ми опит в продължение на близо 20 години като съдия (1996г. - 2016г.), преминал последователно през всички нива на съдийската професия - съдия в районен съд, съдия в окръжен съд, година и два месеца командирован съдия в апелативен съд, и период от шест години заместник-председател в районен съд, ми дават увереност да заявя пред Вас своята кандидатура за длъжността „Административен ръководител - председател на Окръжен съд Велико Търново“. Подхождайки с вътрешно чувство за отговорност и с ясно съзнание за голямата тежест и сериозността на тази позиция, смятам, че съм в състояние, ако ми

гласувате доверие, да продължа утвърждаване на постигнатите добри резултати в управлението и ръководството на Окръжен съд Велико Търново, правораздавателната дейност и административното обслужване на гражданите.

Личната ми мотивация е продиктувана, както от дългогодишния ми работа като съдия, така и от убеждението ми, че успешното управление може да има само при спазване принципа на приемственост на създадените добри практики в административното ръководство и наложените вече положителни механизми на управление на съда, тяхното надграждане и усъвършенстване. Само по този начин може да бъде изграждан и поддържан добрия имидж на институцията, която да бъде възприемана като истински храм на правосъдието и справедливостта.

При моята работа като съдия винаги съм се стремяла да изграждам отношения на взаимно уважение и коректност като прилагам екипния принцип на работа. Целта ми е била винаги високо качество на правораздаване, предвидимост и прозрачност, а и от тук повишаване на общественото доверие в съда и правосъдието. Всеки поставен казус за разглеждане представлява лична житейска драма, която следва да бъде справедливо разрешена чрез прилагането на Закона и това е бил водещ елемент в моята работа като съдия.

Друг съществен момент при вземане на решение да поставя моята кандидатура на разглеждане пред Вас, е обстоятелството, че добре познавам колегите не само от Окръжен съд Велико Търново, но и от целия съдебен окръг. Наясно съм, че само с тяхната помощ бихме могли да надградим и усъвършенстваме работните процеси, както в Окръжен съд Велико Търново, така и в районните съдилища. Не без значение за мен е подкрепата на колеги и съдебни служители, която намирам в работата ми като съдия, и съм убедена, че с тяхна помощ и професионалния опит и потенциал, който притежават, ще можем да извървим още много стъпки напред, за да постигнем заявените от системата стандарти на прозрачно, обективно и безпристрастно правосъдие.

Наясно съм и дълбоко ценя усилията и труда, положен до момента от целия екип на Окръжен съд Велико Търново, за да постигане настоящото високо ниво на работа и модерна визия.

Намирам, че имам опита, желанието, убедеността и съм готова да работя в тази насока за достигане на зададените ни Европейски стандарти в правораздаването.

Конкретните приоритети, действия и мерки за постигане на очертаните цели, способите за измерване и оценка на резултатите, са предмет на настоящото изложение, вижданията си, за които ще очертая в няколко основни пункта.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД-ВЕЛИКО ТЪРНОВО. ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ В ДОСЕГАШНАТА МУ ДЕЙНОСТ.

В доклада за дейността на Окръжен съд Велико Търново, който е публикуван и е достъпен на интернет страницата <http://vt.court-bg.org> е направен задълбочен анализ за дейността на съда. За нуждите на настоящата концепция ще акцентирам върху основните изводи от анализа за работата на съда и постигнатото до момента, като очертая проблемите и вижданията за тяхното решаване.

Окръжен съд Велико Търново осъществява своята правораздавателна дейност на територия, съвпадаща с тази на област Велико Търново, според административното деление на страната, имаща площ 4662 кв.км. и разположена в северна България. Има население 267 113 души. Включва 10 общини - Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Свищов, Стражица и Сухиндол.

На територията на съдебния окръг има пет районни съдилища - Велико Търново (територията на общините Велико Търново и Полски Тръмбеш), Горна Оряховица (територията на общините - Горна Оряховица, Лясковец, Стражица), Свищов, Павликени (територията на общините Павликени и Сухиндол) и Елена (територията на общините Елена и Златарица).

Окръжен съд Велико Търново е едно от петте окръжни съдилища в района на Апелативен съд Велико Търново.

II.1. Кадрова обезпеченост

Окръжен съд Велико Търново има утвърден щат към 01.01.2016 г. както следва: 71 броя, от които 23 съдийски бройки и 48 съдебни служители.

Обособени са три отделения - едно наказателно отделение и две граждански отделения, разглеждащи граждански, търговски и фирмени дела.

Към 01.01.2016 год. броят на съдиите по утвърдения щат е 23, от които една щатна бройка Председател и 2 заместник – председатели, 17 съдии и 3 младши съдии. Към 08.07.2016 година са налице вакантни три щатни съдийски бройки, от които - 1 бр. за „Административен ръководител - Председател“, 1 щатна бр. „Заместник на административния ръководител- заместник - председател“, една щатна бройка за длъжността „съдия“, за която след жребий е определено същата да бъде обявена за външен конкурс за първоначално назначаване в гражданско правната материя. Заети са и трите бройки за младши съдия.

Към момента на изготвяне на настоящата концепция разпределението на съдиите по отделения е както следва:

- Наказателното отделение се състои от 6 съдии, като в разглеждането на наказателни дела участват и младшите съдии. Съдебните състави в наказателното отделение нямат постоянен характер, а се формират на случаен принцип по компютърен път, въз основа на който се изготвя предварителен график за заседателните дни за период от 4-6 месеца. При формирането на съдебните състави в наказателното отделение се включват и младшите съдии.

- Две граждански отделения - първо и второ, като и в двете се разглеждат граждански, търговски и фирмени дела и съставите във всяко едно отделение се формират измежду участващите съдии, на случаен принцип по компютърен път и предварително обявен график за период от 4-6 месеца. Двама от младшите съдии са поставени в първо гражданско отделение, което работи при численост от 8 съдии, а третият младши съдия - във второ гражданско отделение и неговата численост е 6 съдии.

Наказателното отделение се ръководи от единия заместник-председател, а двете граждански отделения - от другия заместник-председател.

Със Заповед № 89/12.03.2015 г. на и.ф. административен ръководител на Апелативен съд Велико Търново един съдия от наказателната колегия бе командирован в Апелативен съд Велико Търново - наказателна колегия, като в последствие срокът на командироването е удължен до провеждането и приключването на конкурс за заемане на способните две щатни бройки „съдия“ в ВТАС. След приключването на конкурсната процедура и встъпването в длъжност през месец юни 2016 година на спечелилите конкурса съдии, командированият съдия се завърна в наказателно отделение.

През 2015 година с решение на ВСС протокол № 18/08.04.2015 година от наличните към тази дата 25 щатни бройки са съкратени овакантените, поради пенсиониране на заемащите ги, две щатни бройки за

съдия. Така наличният щат за съдийски бройки остана 23, чиято заетост бе анализирана по-горе. При запълването му по съответния ред, намирам че същия е достатъчен за разглеждане на делата и то в разумен срок, съобразно броя на постъпленията им. Следва да бъде отбелязано, че към момента петима от съдиите са достигнали или предстои да достигнат необходимия осигурителен стаж и възраст по КСО, който им дава право на пенсия и могат да бъдат освободени от заеманата длъжност до навършване на 65 години. Намирам обаче, че не следва да се продължава тенденцията на съкращаване на освободените от съдиите щатове в Окръжен съд Велико Търново, което би довело рязко до повишаване натовареността и до увеличаване срока за разглеждането на делата. Би следвало да се подходи аналитично и прецизно при вземане на решение в тази посока и освободените щатни бройки за съдия да бъдат обявени за заемане чрез конкурс по съответния ред, което пък от своя страна ще се отрази и върху кариерното израстване на съдиите от районите съдилища в съдебния окръг.

Съдиите от Окръжен съд са с дългогодишен стаж и професионален опит, достигнали най-високия възможен ранг на заеманата от тях длъжност. Притежават знания и опит, следят за промените в законодателството и съдебната практика. Всички съдии от Окръжен съд при периодичното атестиране имат комплексна оценка „Много добра“ и само един с „Добра“.

Съдебна администрация

Структурата на съдебната администрация е съобразена с разпоредбите на Правилника за администрацията в съдилищата. Общата щатна численост на съдебните служители към 08.07.2016 год. е 48 щатни бройки, които са разпределени по следния начин: съдебен администратор, Главен счетоводител, административен секретар, 15 служители в обща администрация, 30 служители в специализирана администрация.

Ръководни длъжности:

1. Съдебен администратор, комуто освен определените му от ПАС и ЗСВ задължения е възложено да изпълнява и функциите на финансов контролор и на Служител по сигурността на информацията на организационната единица;

2. Административен секретар - освен функциите по ПАС, отговаря за човешките ресурси, както и организацията по провеждане стажа на стажант-юристите;

3. Главен счетоводител - ръководи финансово счетоводния отдел.

Обща администрация, състояща се от три отдела - „Финансово-счетоводен“, „Информационно технологичен“ и „Стопанисване и управление на съдебното имущество“. В последният са включени служителите, които изпълняват дейност по поддръжката на съдебните

сгради, с оглед обстоятелството, че съгласно Закона Председателя на Окръжен съд Велико Търново стопанисва съдебното имущество.

Специализирана администрация, състояща се от три звена - „Съдебно деловодство“, „Съдебни секретари“ и „Регистратура“, които се ръководят от завеждащ съответните служби, като всеки от тези служители изпълнява и конкретна длъжност. Завеждащ „Съдебно деловодство“ работи и като деловодител в Наказателно деловодство“. Завеждащ „Съдебни секретари“ изпълнява и длъжността „съдебен секретар“, а завеждащ „Регистратура“, освен основните си задължения води и регистъра за достъп до обществена информация. На двама от деловодителите, които обработват граждански дела е възложено да изпълняват функции на Завеждащ „Регистратура класифицирана информация“ (РКИ) и заместник на завеждащ РКИ.

При горното разпределение на структурата на съдебната администрация, длъжностите и щатовете са следните: съдебен администратор, административен секретар, главен счетоводител, главен специалист касиер-счетоводител, началник служба „Стопанисване и управление на съдебното имущество“, системен администратор - 2 щатни бройки, съдебен деловодител - 15 щатни бройки; завеждащ служба - 3 бр., съдебен секретар - 10 бр.; съдебен статистик - 1 бр., съдебен архивар - 1 бр., шофьор, той и домакин - 1 бр., чистач - 4 бр., призовкар - 4 бр., огняр - 1 бр., ел. поддръжка - 1 бр.

Окръжен съд Велико Търново няма разкрити щатове за съдебни помощници.

С цел осъществяване на срочност и качественост при документооборота и деловодното обработване на делата е въведен екипен принцип на работа. Служителите в „Съдебното деловодство“ са разделени с оглед вида на делата на гражданско деловодство и наказателно такова, като всеки деловодител обработва делата на двама и повече съдии, предварително определени. Налице е профилиране и при съдебните секретари, като една част участват при разглеждането на наказателни дела, а друга - при разглеждане на граждански и търговски дела. Това разбира се не е попречило на взаимната им заменяемост и при необходимост същата се прилага при максимална оперативност.

Съотношението съдийски длъжности - служители по щат е 1:2,08, а спрямо реално заетия такъв - е 1:2,28. Съотношението между съдийски длъжности - специализирана администрация е 1:1,47. Анализът на тези цифри показва, че е налице оптимално съотношение, въпреки това би могло да бъде предприето оптимизиране на администрацията. Разбира се това не бива да бъде извършване без предварителен анализ и преценяване необходимостта от вътрешно преструктуриране, като се отчита наличието на лица придобиващи право на пенсия поради осигурителен стаж и възраст, конкретната степен на образование и професионална

квалификация. Би могло да се помисли, а и в момента се практикува, отделни бройки за съответна длъжност с оглед натовареността необходимостта от съдебни служители да бъдат прехвърлени между отделните съдилища или пък да се използва института на временно командирова на служители, при спазване изискванията на ЗСВ, ПАС и КТ.

Следва да бъде отбелязано, че работещите в Окръжен съд Велико Търново служители са високо квалифицирани, професионално добре подготвени и дисциплинирани, демонстриращи отговорност при изпълняване на служебните си задължения, което разбира се е намерило отражение при годишното им атестиране - 42 от служителите са с комплексна оценка „отличен“, 4-ма с „много добър“ и 1 служител - с „добър“.

II. 2. Сграден фонд, техническа обеспеченост и финансово управление

2.1. Сграден фонд

В Съдебната палата в град Велико Търново се помещават следните институции: Апелативен съд, Окръжен съд и Районен съд, Апелативна прокуратура, Окръжна прокуратура и Районна прокуратура. В допълнителната Сграда 2 се намират Агенция по вписванията и двамата съдии по вписвания към Районен съд Велико Търново, съдебно-изпълнителната служба и държавни съдебни изпълнители при Районен съд Велико Търново, ОД „Охрана“, както и служители на Районна и Окръжна прокуратура Велико Търново. Двете сгради са пренаселени и трудно могат да поемат по-голям брой съдии, прокурори и служители, а възможностите за преустройство на настоящите сгради са изчерпани. Следва да бъде отбелязано, че в Районен съд Велико Търново в някои кабинети съдиите са по двама, каквото е положението и в трите прокуратура, където някои от прокурорите са по трима в кабинет, а други дори се намират извън сградата заедно със следователите от Окръжния следствен отдел при Окръжна прокуратура Велико Търново.

Съдебната палата е проектирана и изградена през 1977 година за значително по-малък брой институции и служителите в тях. Сграда 2 е бивша детска градина, която е предоставена от Общински съвет Велико Търново за нуждите на МП. В тази сграда не е извършвано основно преустройство, което прави съществуващите условия за работа на служителите и за обслужване на гражданите неотговарящи на съвременните изисквания.

С цел подобряване работата на всички институции и обслужването на гражданите от 2004 година насам във времето са извършени редица ремонтно-строителни дейности и в двете сгради. В Съдебната палата е извършено преустройство на партерния етаж. Изградено е едно просторно

помещение, в което е разположено гражданско и наказателно деловодство на Окръжен съд, регистратурата на съда, бюро „Съдимост“ при Районен съд Велико Търново. Изградени са три гишета, както и помещение за запознаване на гражданите и адвокатите с делата. Поставени са информационни табели, съдържащи информация за видовете дела, които се разглеждат в Окръжен съд, на кое гише какви документи се приемат, кое от тях е за входящи документи, и кое за извършване на справки по дела. Във фойето са поставени информационни табла насочващи гражданите за разположението на институциите в сградата и техните служби, съдебните зали. Така създадената организация довежда до повишаване качеството на предоставяните на административни услуги на гражданите и адвокатите и улеснява достъпа до правосъдие. Именно това са част от добрите практики, дали основание Окръжен съд Велико Търново да бъде обявен за съд-модел по План 1 и План 2.

С цел подобряване административното обслужване на гражданите следва да се предприемат действия за изграждане на Информационен център в Съдебната палата, в който да се предлагат административни услуги от Районен и Апелативен съд. Изграждането му би довело до изнасяне на работни места от тези две институции и за предоставяне на необходимата информация на гражданите по дела, за графици за разглеждането им, разположението на съдебните зали, за институциите в съдебната палата. Това ще доведе и до ограничение движението и лутането на граждани в сградата.

Окръжен съд Велико Търново е добре обезпечен с кабинети за съдии, помещения за служители и съдебни зали, които осигуряват нормалното му функциониране при наличната численост и натовареност. На разположение са 4 съдебни зали. Както се отбеляза по-горе налице е недостиг на помещения за Районен съд и Прокуратурата (Апелативна, Окръжна и Районна) и в двете сгради основната Съдебна палата и Сграда 2.

През 2009 година е изготвен архитектурен проект за изграждане на мястото на Сграда 2 на нова съвременна такава, в която да бъдат настанени Съдебно-изпълнителна служба и Служба по вписвания при Районен съд Велико Търново, ОД „Охрана“ и трите прокуратури, но изпълнението на проекта не се е реализирал и така остават неразрешени проблемите със сградния фонд. След влизане в сила на ЗИД на ЗСВ, свързан с последните изменения на Конституцията на Република България и прехвърлянето на сградите от МП на ВСС и възлагането на стопанисването им на съответните съдилища, следва да продължат съвместните общи усилия за разрешаване на тези проблеми.

Окръжен съд има подписан Меморандум за сътрудничество с Правна клиника по медиация, която ползва сграден фонд от ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“. На Регистратурата на съда се предоставя информация за тази

Правна клиника и процедурата по медиация. Има съдии от Окръжен съд Велико Търново, вписани в списъка на медиаторите, а други са минали такова обучение. Намирам за удачно изграждането на Център по медиация по модела на Софийски районен съд, още повече, че съобразно процесуалните закони и преди всичко ГПК на съда е вменено процесуалното задължение преди да пристъпи към разглеждане на делото по същество и събиране на доказателства, да напътва страните за използване на тази извън съдебна процедура за решаване на възникналите правни спорове било то чрез използване процедурата по медиация или пък постигането на съдебна спогодба.

Има изградена система за контрол на достъпа до входа на Съдебната палата и е обособен служебен вход за магистрати и съдебни служители.

2.2. Техническа обезпеченост.

В Окръжен съд Велико Търново е изградена компютърна мрежа и са създадени акаунти за всички потребители (съдии, съдебни секретари и деловодители). На всеки потребител са зададени нива на достъп до мрежови ресурси спрямо заеманата позиция в съда. Всички потребители са обезпечени с техника, достатъчна за извършване на преките служебни дейности. За работните места, където техниката е стара и значително затруднява работата на служителите, е подадена заявка до ВСС и се очаква получаване на нова такава след приключване на процедурите по обществена поръчка, иницирирана от ВСС.

Осигурен е достъп до интернет на работни места, където това е необходимо за извършване на преките служебни правомощия и задължения от конкретния служител и съдия като потребител. На всички работни места е инсталиран антивирусен софтуер, предоставен от ВСС със съответния лиценз.

В съда се ползва деловодна система АСУД. За всяко дело се образува негов електронен вариант (електронно досие), който е точно копие на хартиения. Всички документи по делото се съхраняват и в електронен вариант на специално инсталиран за целта сървър. Тъй като АСУД е една от деловодните системи, ползвани в съдебната власт, са налични проблеми при електронния обмен на дела между различните деловодни системи. С разработването на Единна система за управление на делата повечето от техническите проблеми ще бъдат отстранени, тъй като всички съдилища ще ползват единен софтуер с еднотипни бази данни. Във връзка с разработването на Единната система за управление на дела намирам за удачно, че Апелативен съд Велико Търново, Окръжен съд Велико Търново и Районен съд Велико Търново са подходящи за пилотни съдилища при внедряването и първоначалното тестване на новия софтуер. Основание за това намирам в обстоятелството, че и трите съдебни институции ползват

различни деловодни системи и през тестовия период на новия софтуер могат да се обсъдят и предложат положителни практики и функционалности от потребителите на различни нива. Освен това в една сграда и на едно място се намират структурно съдилища, разглеждащи дела като първа и въззивна инстанция. Така възникналите проблеми при внедряването на Единната система за управление на дела ще могат бързо да бъдат споделяни, обсъждани и да се предлагат общи становища за разрешаването им.

Окръжен съд Велико Търново е пилотен съд в Единния портал за електронно правосъдие. Чрез този портал могат да се правят справки по дела, осъществява се достъп до дела от адвокати и физически лица съгласно Правилата за достъп до функционалностите на Портала. Утвърдена е Процедура за предоставяне на дистанционен достъп съдебните дела на адвокатите чрез Единен електронен портал (ЕЕП) от Административния ръководител. Това значително улеснява гражданите и адвокатите при търсене на документи по дела, подлежащи на публикуване в интернет. Следва да се отбележи, че Окръжен съд Велико Търново е измежду малкото съдилища в страната, които предоставят такъв вид информация на страните по конкретни дела и техните процесуални представители.

Окръжен съд Велико Търново работи с програмата на Бюрото за Правна помощ LEVENTS на „dWare“ ЕООД за определяне на адвокати, вписани в регистъра на НБПІ, за назначаването им за служебни защитници и особени представители по делата, по които е допусната съответната правна помощ съобразно изискванията на процесуалните закони. Това допринася за по-бързата комуникация между съответните органи, което пести времеви и човешки ресурс, както и разходи за създаване документите на хартиен носител.

Окръжен съд Велико Търново е една от малкото съдебни институции, в които е внедрен софтуер за незрящи хора Seechlab 2.0. Същият е инсталиран на самостоятелен компютър в специално обособената на партерния етаж стая за четене и запознаване с делата и има двама обучени деловодители, които да подпомагат гражданите при използването му. С този продукт хората със специални потребности могат да получат информация за делата, които водят, както и да се запознаят със съдържанието на протоколите и актовете на съда, като се трансформира текста в звук.

На етажа, където са разположени съдебните зали на Окръжен съд Велико Търново е монтирано електронно табло, което чрез специализиран софтуер дава информация за делата, които се разглеждат в рамките на деня, кое точно дело се разглежда в момента и в коя от съдебните зали, неговия вид, съдебния състав и часът на разглеждане. По този начин се

улесняват участниците в съдебните във всяко едно конкретно дело да се ориентира за времето, мястото и поредността на провежданото заседание.

В Окръжен съд е реализирана и работи Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП). Възникващите проблеми в процеса на работа с тази система се дискутират своевременно с разработчика на АСУД и със представителите на ЕИСПП. Съдът разполага с актуален цифров сертификат за достъп до системното ядро на сървъра, което позволява да се правят справки и да се получава статистически данни, за които е осигурен надеждна и кодирана връзка. Двама от деловодителите имат цифрови сертификати за работа със справки от ядрото на ЕИСПП.

Окръжен съд Велико Търново използва правно-информационния продукт СИЕЛА 5.1 - норми, неофициален раздел, счетоводство. До началото на 2016 год. се използваше и правно-информационната система АПИС 7 - право, процедури и практика. Същите са достъпни до всички компютърни работни места на съдии и служители. От 2016 година само СИЕЛА 5-1 е конфигурирана за актуализация по интернет веднага след излизането на нов брой на Държавен вестник.

Поетапно се въвеждат новите софтуерни продукти на Майкрософт - Windows 7 и Офис пакет 2010 на всяко компютърно работно място.

В Окръжен съд Велико Търново работи комуникационна система за вътрешни съобщения в мрежата. Това позволява информацията за спешни събития или за публикуването на нова информация на вътрешния сайт да достига до всяко едно работно място максимално бързо.

Двама служители от съда имат цифрови сертификати, изисквани от сайта на Агенция по вписванията, за достъп до данните на юридическите лица в Търговския регистър. Също така е налице достъп на конкретно определени деловодители, които имат достъп и право да извършват справки в Националната база данни „Население“. Всичко това улеснява работата на съдиите по делата относно издирването на информация относно необходимите данни за адресна регистрация на физическите лица и други лични данни, седалище и адрес на управление на юридическите лица и търговци, техните законни представители.

2.3. Финансово управление.

В Окръжен съд Велико Търново се прилага Система за финансово управление и контрол (СФУК). Изготвените правила имат за цел ефективното управление на финансите. Създадената процедура за разпределението на отговорностите по вземане на решение и осъществяване на контрол имат за цел средствата да се разходват законосъобразно.

СФУК на Окръжен съд Велико Търново е в съответствие с политиката на Закона за управление на публичните финанси, както и с

указанията на одита на ВСС за финансово и оперативно управление. За управлението на риска са създадени процедури, с които да се отчитат основните рискове, като се набелязват мерките за намаляването и ограничаването им в допустимите граници. При необходимост от промяна в рисковите показатели, правилата се актуализират с оглед практическите потребности на финансовото управление на съда. Това като създадена практика ще бъде продължена и при всяка промяна на нормативната база и при промяна дейностите на отделите и служителите.

Актуална информация за изпълнението на бюджета на Окръжен съд Велико Търново и за движението по бюджетните сметки може да бъде получена от счетоводната програма „Конто 66“.

Подкрепям идеята, изложена в Актуалната стратегия за продължаване реформата в съдебната система в условията на пълноправно членство в ЕС за т. нар. програмно бюджетирание. Така бюджетът на съда ще е обвързан от тежестта на разглежданите дела и променящата се натовареност, което от своя страна обаче следва да се съобрази и с постигнатите резултати. Всичко това ще доведе до разумно и ефективно управление на финансите. Безспорно основен проблем ще е остойностяването на отделните дела, базиращо се на задълбочен анализ. Тук следва да спомена и въпроса за събираемостта на присъдените в полза на съда държавни такси и разноски по делата, направени в хода на делото от бюджетните средства на съда. Събирането на тези вземания в момента законодателно е възложено на НАП чрез съответните териториални структури по постоянен адрес на длъжника, което обаче не дава кой знае какъв положителен резултат и като че ли това е последна тяхна грижа. В този смисъл следва да бъде обмислен варианта дали тази дейност не може да бъде извършвана от съдебните изпълнители и най-вече от държавните съдебни изпълнители, след съответната законодателна промяна.

II.3 ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

3.1. Анализ работата на Окръжен съд Велико Търново

Окръжен съд Велико Търново в системата на правораздаването има двойко значение. От една страна той осъществява правораздавателна дейност като ПРЪВА ИНСТАНЦИЯ по подсъдни нему съобразно правилата на процесуалните закони (ГПК и НПК) граждански дела в широк смисъл (граждански, търговски и фирмени дела) и наказателни дела. От друга страна Окръжен съд Велико Търново се явява въззивна (втора) инстанция по отношение на делата, които съобразно процесуалните закони (ГПК и НПК) са подсъдни като първа инстанция на районните съдилища. В този аспект в съда няма разделение на съдебните състави на първоинстанционни и въззивни такива, и всички съдии участват в

разглеждането на дела и от двата вида двата вида производства - първоинстанционни и въззивни, съответно граждански и наказателни дела. Тази организация на работа намирам за удачна и не следва да бъде променяна за в бъдеще.

В Окръжен съд Велико Търново са утвърдени вътрешни правила и са издадени заповеди, свързани с организацията на правораздавателната дейност. Последната се осъществява от съдиите с помощта на съдебните служители на много добро равнище. За да се оцени обаче правилно дейността на съда, следва да се подходи комплексно и широкомащабно, като оценката не се базира само на математически величини кратни на 100 - максимална статистическа успеваемост, като единица мярка за успех, а като съвкупност от дейности спрямо реалните нужди на обществото от правосъдие в съответния регион и условията, в които правораздават съдиите от съответната институция. Както бе посочено по-горе Окръжен съд Велико Търново осъществява своята правораздавателна дейност на територия, съвпадаща с тази на област Велико Търново, имаща площ 4662 кв.км. и разположена в Северна България. Има население 267 113 души. Включва 10 общини - Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Свищов, Стражица и Сухиндол. През тази област минават важни пътни артерии. На територията на Област Велико Търново се намира втория по големина ЖП разпределителен възел - гара Горна Оряховица. Всичко това и степента на икономическо развитие и трудова заетост на населението без съмнение се отразява и на статистическите данни и натовареността в работата на Окръжен съд Велико Търново и районните съдилища от този съдебен окръг.

На Вашето внимание ще представя анализ на някои показатели на дейността на Окръжен съд Велико Търново през последните пет години. Следва да се отбележи, че в съда делата се разпределят на случаен принцип по електронен път, което гарантира обективност, прозрачност и доверие у гражданите. През 2015 година е въведена Централизирана система за случайно разпределение на дела във всички съдилища, съгласно решение на ВСС. Със заповед на Административния ръководител разпределението на делата в съда е възложено на двамата заместник-административни ръководители, които отговарят за организацията на работа съответно на наказателно отделение и двете граждански отделения. Разпределението на наказателните дела се осъществява между всички съдии от наказателно отделение. Гражданските, търговските и фирмените дела се разпределят между съдиите от двете отделения. След избора на съдията докладчик от системата, протоколът за избор се разпечатва, подписва се от извършилия разпределението и се прилага към делото.

От 01.04.2016 година въз основа на взето решение на ВСС и приетите правила, по всяко образувано дело се определя коефициент и

група, свързана с неговата правна и фактическа сложност и въз основа на това се формират нормите на натовареност. Последното е в процес на допълнително разработване и несъмнено възникват конкретни проблеми, но това би следвало да бъде предмет на друга дискусия.

В отделните доклади подробно са разгледани и анализирани показателите и резултатите от работата на всеки съдия и на съда като цяло, което не следва да бъде преповтаряно. Ще бъдат маркирани само основните показатели на постъпили дела, общо дела за разглеждане и свършени такива, като се отчете срочността и съответната натовареност - по щат и действителна такава за периода.

Постъпленията на делата, делата за разглеждане, свършените дела и сроковете за разглеждането им за периода от последните пет години (2011г. - 2015г.) са посочени в представената по-долу таблица:

Година	Постъпили дела			Дела за разглеждане			Свършени			Срочност (до 3 месеца)		
	Граждански	Наказателни	Общ брой	Граждански	Наказателни	Общ брой	Граждански	Наказателни	Общ брой	Граждански	Наказателни	Общ брой
2011	1532	748	2280	1796	806	2602	1515	738	2253	88%	96%	89%
2012	1635	770	2405	1916	838	2754	1629	766	2395	86%	95%	89%
2013	1587	607	2194	1874	679	2553	1592	629	2221	86%	94%	89%
2014	1452	502	1954	1738	552	2290	1445	509	1954	82%	91%	85%
2015	1730	591	2321	2023	634	2657	1730	574	2304	88%	94%	90%

Анализът на посочените статистически данни води до следните изводи:

Налице е променлива тенденция в постъплението, разглеждането и приключването на делата в Окръжен съд Велико Търново. За 2011 г. и 2012 г. се отчитат по-високи стойности на постъпление в сравнение с по-малък брой образувани дела за 2013г. и 2014 г.. Това е следствие от намаленото постъпление на наказателни дела, докато постъплението на граждански дела бележи устойчивост. През 2015 год. се констатира общо увеличение на постъпилите граждански и наказателни дела с 359 броя, което се явява увеличение с 15,5% в сравнение с 2014 год.

По отношение на общия брой за разглеждане дела за съответните пет години наред с прибавените останали несвършени дела от предходните години се наблюдава същата тенденция. През 2015 година се отчита отново увеличение на общия брой дела за разглеждане, като разгледаните

дела за 2015 година са с 367 броя повече от тези за предходната 2014 година или с 16%.

Свършените дела за 2011 год. и 2012 год. се отчитат по-високи стойности, които спадат през следващите две години, като за 2014 година е отчетен най-нисък брой постъпили, разгледани и свършени дела. За 2015 година отново се наблюдава повишаване броя на свършените дела, като се достигат стойности от началото на периода.

Сравнителния анализ на свършените дела в инструктивния тримесечен срок води до извод, че 85% до 90% от общо свършените дела се приключили с краен акт в този срок. При гражданските дела процентът на свършените в тримесечен с ок дела варира от 82% до 88%, като за 2015 година е отчетено повишение на този показател с шест пункта. При наказателните дела процентът на свършените в тримесечния срок е по-висок – между 91% до 96%.

Следващата таблица илюстрира натовареността на съдиите по щат и действителната натовареност на база общ брой дела за разглеждане и свършени дела.

Година	Натовареност спрямо дела за разглеждане		Натовареност спрямо свършени дела	
	По щат	Действителна натовареност	По щат	Действителна натовареност
2011	8,03	11,17	6,95	9,67
2012	8,83	10,59	7,68	9,21
2013	8,51	10,01	7,40	8,71
2014	7,63	10,13	6,51	8,66
2015	9,63	12,71	8,35	11,02

Натовареността по щат и действителната натовареност на съдиите от Окръжен съд Велико Търново за 2015 година спрямо сретната натовареност на всички окръжни съдилища е на средното ниво, съпоставено със обобщената статистика на ВСС. Съпоставяйки отчетената натовареност на съдиите от Окръжен съд Велико Търново за 2013 г. и 2014 г. може да се твърди, че има тенденция за увеличаването ѝ, като за 2015 година е с най-високи стойности. Това дава основание да приема, че щатната численост на съдиите не следва да бъде повече намалявана, което бе споменато и по-горе в настоящата концепция.

Натовареността на съдиите от Окръжен съд Велико Търново, която е около средната за страната (като изключим тази на съдиите от СГС като свръх натоварен съд), се явява важен фактор за бързината на

правораздаването и решаването на делата в разумен срок. Същата се отразява и върху качеството на постановените актове.

Показател за качеството на работа на съдиите в Окръжен съд Велико се явява осъществения инстанционен контрол върху делата. Резултатите са следните - през последните пет години са отчетени между 70% и 73% на потвърдени съдебни актове от общия брой атакувани такива пред въззивната и касационната инстанция. Разбира се този показател следва да търпи промени в положителна насока, което би могло да се постигне като се предприемат действия за периодично (месечно или на тримесечие) обсъждане и анализиране на причините, поради които атакуваните съдебни актове са отменени или изменени, осъществявано на събрания на отделенията - наказателното и общо двете граждански такива.

През месец ноември 2013 година в изпълнение на Заповед № ПП-01-123/14.11.2013 г. на Главния инспектор на ИВСС бе извършена планова проверка по гражданските дела за периода от 01.01.2011 год. до 22.11.2013 год. В акта за резултатите от извършената проверка се отбелязва много добрата организация на дейността на съда. Направена е препоръка за равномерно разпределение на делата между съдиите и в изпълнение на същата е издадена заповед за видовете дела, които се разглеждат от заместник административния ръководител – заместник председателя отговарящ за работата на двете граждански отделения. Във връзка с изпълнение втората препоръка относно констатираната честота на направени отводи в съда се създаде и води регистър на отводите. Последното значително се отрази на техния брой. Резултатите от проверката, отразени в акта за това, са обсъдени на Общо събрание на съдиите, разглеждащи граждански дела, и е изпратена информация до Главния инспектор на ИВСС за предприетите действия в изпълнение на препоръките.

През месец септември 2013 година в изпълнение на Заповед № ПП-01-83/23.09.2013 година на Главния инспектор на ИВСС в окръжен съд Велико Търново бе извършена планова проверка и по наказателни дела за периода от 01.01.2011 година до 30.06.2013 година. По направените препоръки в акта за резултатите от извършената проверка, са издадени заповеди от Административния ръководител. На Общо събрание на съдиите, разглеждащи наказателни дела, са обсъдени констатациите на проверяващите и е изпратена информация до Главния инспектор на ИВСС за предприетите действия в изпълнение на препоръките.

През месец декември 2015 година в изпълнение на Заповед № 452/02.11.2015 година на Административния ръководител - Председател на Апелативен съд Велико Търново е извършена проверка на административната и правораздавателната дейност на Окръжен съд Велико Търново. В доклада комисията, извършила проверката, отчита много добра организация както на работата по отношение на административната

дейност, така и по отношение на образуването, движението и разглеждането на гражданските и наказателните дела.

Горните данни дават основание да се твърди, че в Окръжен съд Велико Търново работят професионално добре подготвени, добросъвестни, мотивирани и отговорни съдии. Независимо от това всеки един от тях периодично поддържа своята професионална подготовка чрез участие в различни обучителни семинари, организирани и провеждани от НИП, централизиранни и регионални. Нещо повече – последните три години в партньорство с Окръжен съд Габрово със съдействието на НИП се организират и провеждат регионални семинари по конкретни практически и теоретични проблеми както в областта на гражданското, така и в наказателното право. Темите се поставят предварително и съобразно тях обучението, респективно семинарът се води от преподавател, изпратен от НИП. Последното намирам за изключително добра практика и следва да бъде продължена и за напред. Всички съдии следят за актуалните промени в законодателството и постановените от ВКС тълкувателни решения. Активно участие вземат при обсъждането на представените от Върховен касационен съд на Република България искания за приемане на тълкувателни решения и се изготвят обстойни становища, обобщаващи и тези на районните съдилища от съдебния район.

Правораздавателната дейност на Окръжен съд Велико Търново не би била възможна без конкретната работа извършвана от съдебните служители от специализираната администрация и общата такава - деловодители, съдебни секретари, служители обслужващи гражданите в регистратурата, съдебен администратор, административен секретар, счетоводния отдел. Значителна част от съдебните служители са с дългогодишен стаж и опит. Познават добре работата във всички служби, имат висока лична и професионална квалификация, което им дава възможност за взаимозаменяемост при възникнала необходимост. Същите са добре подготвени и мотивирани за изпълнение на възложените им задължения, нормативно уредени с Правилника за администрацията в съдилищата. За самоусъвършенстването на служителите спомага и атестационните форми за поемане на конкретни задължения в тази насока, въз основа на изпълнението на които се извършва и ежегодната оценка на индивидуалния принос в цялостна дейност на съда. Наред с това всеки служител участва в организирани от НИП обучения и семинари, пряко свързани с тяхната конкретна работа.

3.2 Анализ работата на районните съдилища

Намирам за необходимо за нуждите на настоящата концепция накратко да се засегне и дейността на районните съдилища от съдебния окръг - Районен съд Велико Търново, Районен съд Горна Оряховица,

Районен съд Свищов, Районен съд Павликени и Районен съд Елена. Анализ на дейността на всяко от тези съдилища се съдържа в ежегодно изготвените доклади от съответните административни ръководители и обобщени в годишните доклади за дейността на Окръжен съд Велико Търново.

По отношение дейността на районните съдилища се извършват ежегодни проверки на основание чл. 86, ал. 1, т. 6 от ЗСВ. Проверяващите комисии изготвят доклади за резултатите от проверката и при констатирани пропуски в работата на районните съдилища се предприемат мерки за преодоляването. Съществени такива през последните три години не са констатирани.

През 2013 година на районните съдилища бе извършена проверка от ИВСС по граждански и наказателни дела. По направените констатации и препоръки административните ръководители на всяко едно от съдилищата, след проведени общи събрания, са предприели действия за отстраняване на пропуските. По някои констатации са правени възражения, които са били уважени.

Районен съд Велико Търново

Районен съд Велико Търново по щат разполага за длъжността „съдия“ с 18 бройки, като 1 от тях „административен ръководител“, 1 заместник на административния ръководител и 16 бр. - съдия. От 01.07.2016 година при реализиране процедура по чл. 194, ал. 2 от ЗСВ с решение на ВСС бе увеличена щатната численост на 19 броя за сметка намаляването на тази в Районен съд Горна Оряховица и един съдия бе преместен от Районен съд Горна Оряховица в Районен съд Велико Търново.

Щатните бройки за държавен съдебен изпълнител са 2, като един от тях е ръководител служба, а щатните бройки за съдия по вписванията са 3, от които също един ръководител-служба. Към датата на изготвяне на настоящата концепция всички щатни бройки за съдия са заети. Заети са и щатните бройки за държавен съдебен изпълнител и съдия по вписванията. По отношение кадровата обезпеченост на съдии, съдебни изпълнители и съдии по вписванията е достигната оптимална численост, като се отчита конкретната най-голяма натовареност за районните съдилища в съдебния окръг.

Щатните бройки за съдебни служители са 39, които са заети.

Съотношението на съдебни служители към магистрати в Районен съд Велико Търново е 2,17 спрямо един съдия.

Съществува проблем с кадровата обезпеченост на съдебните служители. Съдебните секретари са в намален състав. Заети са 12 от 14 щатни бройки, които работят с 19 съдии. Това обуславя значителна натовареност на тези служители - участие в съдебни заседания не по-малко от три пъти седмично, като междувременно дават и дежурства. Това се

отразява и върху организацията на провеждане на съдебните заседания, срочното и качествено изготвяне на съдебните протоколи. Освен това е изчерпана възможността и за вътрешно реструктуриране.

Съдът се ръководи от един административен ръководител и един заместник на административния ръководител. С оглед броя на работещите в Районен съд Велико Търново както съдии, така и съдебни служители смятам, би могло да се обсъди възможността една от съдийските длъжности да бъде трансформирана в ръководна - „заместник на административния ръководител“, като разбира се ситуацията се подложи на внимателен и цялостен анализ.

В Районен съд Горна Оряховица до 01.07.2016 година щатната численост на бройките за длъжността „съдия“ е била 10 бр., а след тази дата и реализиране на процедурата по чл. 194, ал. 2 ЗСВ, за която бе споменато по-горе, същата е намалена на 9 щатни бройки и всичките са заети. Разпределението им е следното - 1 бр. „Административен ръководител - Председател“, 2 бр. „Заместник на административния ръководител - заместник-председател“ и 6 бр. съдии. Към момента щата е зает. През 2015 година постоянно са работили 9 съдии, поради преместване на един съдия във ВТРС след проведен конкурс. През юни 2015 г. един съдия е в стъпил в длъжност, след изтичане срока на заемане на длъжността младши съдия и назначаването му с решение на ВСС.

В Районен съд Горна Оряховица има по две щатни бройки за държавен съдебен изпълнител и съдия по вписванията, заети към момента. Един от всеки от тях е и ръководител на съответната служба.

Щатната численост на съдебните служители в Районен съд Горна Оряховица е 32 броя, също заети към момента. Съотношението на съдебни служители към съдийски длъжности в този съд по щат е 3,21 служителя към един магистрат.

При липсата на разместване, командироване или продължително отсъствие на съдии е постигната оптимална численост, като се има предвид постъплението на дела, натовареността на съдиите и големината на съдебния район. Съдебния район на този съд обхваща три общини - Горна Оряховица, Лясковец и Стражица, като общата им площ приблизително е 943,45 кв.км. и население общо 76056.

Районен съд Свищов е с щатна численост за съдии - 4 броя, от които един „Административен ръководител-Председател“. Към 01.01.2015 г. едната бройка е била свободна. На 01.04.2015 година същата е заета след проведен конкурс. След запълване на щатната численост е постигната кадрова обезпеченост на съда и е преодоляна отчетената през 2014 година завишена натовареност.

След проведен конкурс и въз основа на решение на ВСС от Протокол № 2/20.01.2016 година един съдия е преместен във Районен съд Велико Търново и към настоящия момент отново има освободена една щатна бройка за длъжността съдия в Свищовския районен съд, което неминуемо отново ще се отрази на работата и натовареността на съдиите.

В свищовския районен съд има по една бройка за длъжностите държавен съдебен изпълнител и съдия по вписванията, които са заети.

Щатната численост на съдебните служители е 16 бройки, заети и които са оптимални с оглед броя на съдиите. Тук съотношението между на съдебните служители към съдийските длъжности е 4:1 - четирима служителя на един съдия.

В Районен съд Павликени с район на действие на територията на общините Павликени и Сухиндол, към момента щатната численост е 4 съдийски бройки, от които една за Административен ръководител - Председател и три за „съдия“. Всички длъжности и бройки са заети. През периода 2013 г. началото на 2015 год. имаше движение в щатната численост като в началото на 2013 година 1 щатна бройка за съдия е била съкратена с решение на ВСС, но в последствие от 17.07.2014 година отново е възстановена и същата след проведен конкурс е заета на 16.03.2015 година. Посоченото движение в щатната численост обективно се отрази и на натовареността на този районен съд във възходяща насока, което създаде затруднения в правораздавателната дейност като цяло и срочността в разглеждането на делата. Към настоящия момент при запълнен щат този проблем е преодолян и това несъмнено се отразява и върху качеството на работата.

Според щатното разписание на Районен съд Павликени има по една бройка за съдия по вписванията и държавен съдебен изпълнител, заети към момента.

Щатните бройки за съдебни служители са 16 и всичките са заети. Съотношение служител-магистрати в Районен съд Павликени е 3,5.

Горните данни, а и отчетния доклад на съда, дава основание да се приеме, че съдът е кадрово обезпечен както от съдийски длъжности, така и откъм съдебни служители.

Районен съд Елена с район на действие територията на общините Елена и Златарица има две щатни съдийски бройки, една за държавен съдебен изпълнител и една за съдия по вписванията и всички те са заети. Едната от съдийските длъжности е за „Административен ръководител - Председател“. Съотношението на съдебните служители към съдийските длъжности в Районен съд Елена е 4:1. С оглед постъпването на делата, района и населението, намирам че така съществуващата щатна численост е оптимална и не се налага промяна.

Според щатното разписание този съд има 8 бройки за съдебни служители, също заети. Съотношението магистрат служител.

При анализ на горните данни прави впечатление по-голямото съотношение на съдебни служители към магистратски длъжности в по-малките съдилища, но това произтича от обстоятелството, че съдебната институция според изискванията на ПАС има минимално задължителни съдебни служители от общата и специализирана администрация, като разбира се би могло, доколкото законът допуска това да се съвместяват отделни длъжности. Последното е постигнато в по-малките съдилища. От друга страна пък прави впечатление, че в най-големия районен съд в съдебния окръг има недостиг на съдебни служители. Предвид въведените политики на строга бюджетна дисциплина и оптимизиране на администрацията, трудно би могло да се мисли за разкриване на нови длъжности, но може да се работи в насока за вътрешно разместване между съдилищата или пък за ползване института на командироване на съдебни служители от по-малко натоварените съдилища към по-натоварените такива. Едва след обстоен анализ и прецизиране разпределението на длъжностите за съдебни служители да се стигне до крайна мярка за цялостно намаляване на щата.

Във връзка с анализа на натовареността на районните съдилища от района на действие на Окръжен съд Велико Търново представям най-напред в табличен вид за период от последните три години (2013 г., 2014 г. и 2015 г.):

Районен съд	Натовареност щат / Действителна натовареност		
	2013	2014	2015
Велико Търново	34,47/43,21	37,53/42,34	34,06/39,36
Горна Оряховица	29,79/36,75	29,82/33,44	29,58/30,87
Свищов	33,40/34,11	31,69/42,25	32,50/37,67
Павликени	43,58/43,58	28,90/38,53	32,71/36,09
Елена	34,92/34,92	30,04/30,04	28,92/28,92

Посочените данни водят до извода, че за периода общата натовареност на Районен съд Велико Търново и Районен съд Елена намалява към 2015 година, а при Районен съд Свищов и Павликени бележи високи нива през целия период, като от 2013 г. постепенно намалява. Сравнително устойчива е натовареността по щат при Районен съд Горна Оряховица, докато действителната такава от 2013 г. към 2015 г. намалява в 6 пункта. Тези цифрови стойности са резултат от споменатото по-горе във връзка с промените в кадровата обезпеченост, свързана с незаетите щатни

бройки за съдия или пък съкращаването на такива и в последствие възстановяването им.

Освен това следва да се има предвид, че натовареността освен от щатната численост е зависима и от постъпленията на дела, а последното от конкретните общественно-икономически условия за конкретния съдебен район, население, развитие на икономиката и прочие фактори. Така, че статистическите показатели следва да бъдат анализирани и през призмата на посоченото по-горе.

Представям на вниманието Ви следната таблица:

Районен съд	Разгледани дела			Свършени дела		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Велико Търново	7 446	8 106	7 356	6 577	7 750	6 793
Горна Оряховица	3 932	3 578	3 550	3 533	4 166	3 198
Свищов	1 603	1 521	1 560	1 450	1 821	1 363
Павликени	1 569	1 387	1 570	1 438	1 525	1 469
Елена	838	721	694	785	978	642
Общо:	15 388	15 313	14 730	13 783	16 240	13 465

При анализа се констатира трайна тенденция на намаляване общия брой на разгледаните дела в районните съдилища. За 2015 година се наблюдава леко завишаване на броя на разгледаните дела за Районен съд Свищов и по-голямо при Районен съд Павликени. Намалението на общия брой дела за разглеждане е осезаемо при Районен съд Велико Търново, а при останалите две районни съдилища – Горна Оряховица и Елена – то е в минимален размер. При свършените дела пък се наблюдава значително завишаване на общия им брой за 2014 година и при всички съдилища, а за 2015 година този брой значително намалява, което обаче се дължи и на по-малкото постъпление и от там на по-малкия общ брой дела за разглеждане. Както се посочи по-горе подробния анализ е извършен в отчетните доклади на всяко едно от районните съдилища, обобщен и в отчетните доклади за съответните години и в доклади на окръжен съд Велико Търново, публикувани на интернет страницата на съда. Счита за нужно обаче да спомена и обстоятелството, че от общо свършените дела в районните съдилища при Окръжен съд Велико Търново през 2015 година, които са 13465 броя от тях в тримесечния инструктивен срок са приключили 90,94% като за посочения период този процент варира между 90% и 94%.

Сграден фонд и техническа безопасност на районните съдилища

Всички районни съдилища са разположени в съдебни палати. оборудвани са с компютърни работни места, свързани в локална мрежа.

Използват автоматизирана система за управление на делата - САС. Всички имат интернет страници и публикуват съдебните актове, както и друга относима към работата им информация.

Районен съд Велико Търново се помещава в сградата на Съдебната палата Велико Търново и Сграда 2. Помещенията, които ползват са недостатъчни за нормалното функциониране. Имат 6 съдебни зали. Някой от съдиите са по двама в един кабинет. Преградени са част от коридорите и са обособени помещения за различни служби и в тях се помещават множество служители. Това се отразява и на обслужването на гражданите, но и не отговарят на съвременните изисквания и поставените високи стандарти за работата на съдилищата. В случая обаче това се явява общ проблем на цялата Съдебна палата, за което бе споменато по-горе, и което ще е една от приоритетните задачи, в случай, че ми бъде гласувано доверие.

Районен съд Горна Оряховица е разположен в самостоятелна сграда, съвместно с Районна прокуратура Горна Оряховица и Служба по вписванията. Същата се състои от основна сграда строена през 1938 година, на която е извършен ремонт през 2007 година и две пристройки - едната строена през осемдесетте години на ХХ век, а другата е построена през периода 2006-2007 година. След всички тези преустройства са създадени много добри условия за работа както на съдиите, така и на служителите, изграден е информационен център за обслужване гражданите. Съдът разполага със седем съдебни зали, две съвещателни, девет самостоятелни кабинета за съдиите, деловодство, помещение за задържани лица, две сървърни помещения, архив, стая за адвокати.

Районен съд Свищов се помещава също в самостоятелна сграда съвместно с Районната прокуратура. Има две съдебни зали, съдиите са в самостоятелни кабинети, имат достатъчно помещения за съдебни служители. В годишния доклад е посочена необходимост от ремонт на сградата във връзка с енергийната ефективност и отоплението ѝ.

Районен съд Павликени се помещава в новопостроена модерна самостоятелна сграда за нуждите на съдебната власт. В същата се помещават Районна прокуратура Павликени, Съдебно-изпълнителната служба и Служба по вписванията. построена според съвременните изисквания за съдебна палата. Всички помещения са оборудвани с необходимите мебели и техника.

Районен съд Елена се помещава заедно с Районна прокуратура Елена в самостоятелна сграда, която обаче не е в добро техническо състояние и не отговаря на съвременните изисквания и същата се нуждае от цялостно реконструиране с оглед функционалното ѝ предназначение. Независимо от това съдът има 2 съдебни зали, съдиите са в самостоятелни кабинети, обособени са съответните помещения за съдебната администрация и деловодството. Основен проблем е липсата на отоплителна система в

сградата и е необходимо нейното изграждане, а също така има нужда от подмяна изцяло на електрическата и водопроводната инсталации. Към момента е сключен договор за проектиране, свързан с реконструкцията на сградата, както и прието архитектурно решение. Получено е уверение от МП, че при наличието на средства ще бъде реализиран този проект. След прехвърляне имуществото на съдебната власт от Министерство на правосъдието на ВСС, с оглед последните изменения на Конституцията и ЗСВ, то решаването на този проблем продължава да стои на вниманието на ВСС.

II. 4 ДОСТЪП ДО ПРАВОСЪДИЕ и дейности за повишаване на доверието в работата на съда.

Създадена е интернет страница на Окръжен съд Велико Търново, която се актуализира непрекъснато и чрез нея гражданите и адвокатите се улеснени в достъпа до цялостна информация относно осъществяваната правораздавателна дейност, съдебните и административни процедури. Тук могат да бъдат направени справки относно насрочените дела, публикуваните съдебни актове, вещи лица, процедурата по медиация, публикувани са актуалните тарифи за дължимите държавни такси, банковите сметки на съда, по които да бъдат внасяни таксите и разноските по делата. На този сайт се публикуват ежегодните годишни отчети за работата на Великотърновския окръжен съд. Налице е линк, който съдържа изготвени бланки и примерни образци на документи, които се подават до Окръжен съд Велико Търново.

Предоставена е възможност с цел подобряване административното обслужване на гражданите и измерване ефективността на работата, за подаване на сигнали, писмени жалби и предложения по електронен път чрез сайта на съда, на регистратурата или пуснати в кутия за сигнали и оплаквания във фойето на съда.

Освен предоставените възможности чрез интернет страницата на Окръжен съд Велико Търново съдебните служители от регистратурата на съда при подаване на съдебни книжа разясняван на гражданите и допълнителните възможности, включително и тази за електронно призоваване и ги насочват към запознаване с правилата за това. Въпреки предприетата информационна кампания, все още има недоверие в този метод. Проведена е анкета сред граждани и адвокати, резултатът от който сочи, че като цяло положително се оценява възможността за получаване на съдебни книжа по електронен път, но се демонстрира скептицизъм и нежелание за призоваване чрез електронна призовка.

Изготвени са и са публикувани на сайта Правила за достъп до обществена информация. При направен анализ на постъпилите искания за достъп до обществена информация се налага извода, че процедурата е

лесно приложима и ясно разписана за гражданите и организациите, които я ползват.

Окръжен съд Велико Търново има изработени Правила за работа с медиите, които са публикувани на сайта. Няма щат за служител, който осъществява връзки с обществеността, но Апелативен съд Велико Търново има пресаташе, което подава на медиите нужната информация. Деловодството има задължение да му предоставя всяка седмица достъп до делата с обществен интерес, за да изготвя съобщения, които се публикуват в бюлетина на страницата на съда.

На 12.06.2012 година е подписан Меморандум за сътрудничество между Окръжен съд Велико Търново и Сдружение с нестопанска цел „Център по медиация“, което обстоятелство бе споменато по-горе, както и виждането ми са удачността да бъде създаден Център по медиация по модела на Софийски районен съд.

Съдът от 2012 година има подписано Споразумение за партньорство и с ОД на МВР Велико Търново, с което се урежда реда и начина на ползване на специализираното помещение „Синя стая“ в сградата на ОД на МВР Велико Търново за работа с малолетни и непълнолетни - жертви или свидетели на насилие или престъпление. Налице са създадени общи правила за ползване на това помещение.

Две поредни учебни години - 2014/2015 година и 2015/2016 година Окръжен съд Велико Търново участва съвместно с Окръжна прокуратура Велико Търново в разработения от ВСС проект и подписано между ВСС и Министерство на образованието и науката споразумение по Пилотна образователна програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратура“ и Пилотна образователна програма в часовете по етика и право за 10 клас. През учебната 2014/2015 година програмата бе реализирана в часовете по „Етика и право“ в 10 клас на ЕГ „Проф. Асен Златаров“ гр. Велико Търново, а през учебната 2015/2016 година - СОУ „Емилиян Станев“.

Не на последно място следва да бъде отбелязано, че вече споменатото обстоятелство, че Окръжен съд Велико Търново за максимално изпълнение на целите по План 2 на ПРСС през 2012 година е обявен за втори път за „съд-модел“.

II. 5. ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА СЪДИИТЕ, СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ И СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Съдиите от гражданско и наказателно отделение в окръжен съд Велико Търново активно участват в обучителната програма на НИП. Съвместно с окръжен съд Габрово ежегодно се организират и провеждат обучения-семинари, които са финансирани по програмата за регионални обучения на НИП. По избор на съдиите от тези съдилища се поставят

наказателно правни и гражданско правни теми с лектори съдии от ВКС. В регионалните обучения участват съдиите от Окръжните съдилища и съответните районни съдилища.

За повишаване квалификацията на съдебните служители също се използват инструментите на НИП и предлаганите от института обучения. Служителите ежегодно изготвят индивидуален обучителен план. Националното сдружение на съдебните служители също организира и провежда такива обучения.

Като част от съдебния състав при разглеждането на някои наказателни дела участват съдебни заседатели, избрани по предвидения от закона ред. Законът не изисква те да бъдат лица с юридическо образование и в повечето случаи те нямат правни познания. При участието им в съдебния процес за съдебните заседания е необходимо познаване на основни институти и понятия. Това именно провокира през 2012 година по инициатива на Окръжен съд Велико Търново да се сформира работна група от съдии и съдебни служители, съвместно с Окръжните съдилища в Габрово и Ловеч и Районен съд Горна Оряховица и Районен съд Ловеч да се изготви практическо помагало за обучение на съдебните заседатели. Като резултат от дейността на работната група се изготви и отпечата наръчник на учителя – „Обучителна програма за съдебни заседатели“, финансирано от ПРСС. По методиката на това помагало се провежда и пилотно обучение за съдебните заседатели на Окръжен съд Велико Търново и Районен съд Горна Оряховица. По същата методика двама от участниците в тази работна група са провели обучение на част от съдебните заседатели от СГС.

По вече утвърдената методика от това помагало се проведени обучения на новоизбраните съдебни заседатели в окръжен съд Велико Търново през 2015 година и на тези за Районен съд Велико Търново и Районен съд Горна Оряховица през 2016 година.

III. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ.

1. Усъвършенстване управлението на съда - гаранция за постигане на ефективно и качествено правосъдие.

1.1. Оптимизирането на управлението на съда, чрез усъвършенстване управлението на делата е условие за постигане на ефективно, срочно, качествено и достъпно правосъдие.

Безспорен факт за това е кадровата обезпеченост. Считаю, че макар съдът да не работи в пълен състав в утвърдения си щат - 23 бр. магистрати, поради вакантни длъжности - 1 бр. за съдия, една за „Административен ръководител - Председател“ и 1 бр. „Заместник на административния ръководител - Заместник-председател“, е в състояние да се справи с броя,

вида и сложността на постъпилите дела от всички видове, отчитайки наложилата се през последните години тенденция на увеличаване постъпленията на дела.

Дейностите и добрите практики, които ще способстват, както и досега за изпълнение на тази цел и следва да се запазят, при дължимото надграждане и усъвършенстване са:

- > Ясно, точно и изчерпателно определяне функциите на заместник -председателите.

- > Определяне със заповед съобразно чл. 35, ал. 4 от Правилника за администрацията в съдилища на лицата, които разпределят отделните видове дела при тяхното постъпление. До момента това е възложено на заместник - председателите, ръководители съответно на наказателно отделение и двете граждански отделения, да разпределят отделните видове дела при тяхното постъпление, като при отсъствие на някой от тях това се поема от административния ръководител. Намирам създадената практика за удачна и следва да бъде продължена.

- > Съставяне на предварителен график за редовните и извънредни заседателни дни по въззивните и първоинстанционните дела по отделения, както и за дежурствата на съдиите от наказателно и гражданските отделения и график за дежурствата на съдиите през съдебната ваканция, почивните дни и официалните празници.

- > Стриктно прилагане на принципа за случайно разпределение на делата по програмния продукт на ВСС, при спазване на Вътрешните правила за разпределение на делата в Окръжен съд Велико Търново. Утвърждаването на този принцип, от една страна е гаранция за независимост и прозрачност в съдопроизводството и за равномерна натовареност на съдиите, а от друга е активна антикорупционна мярка. Отклоненията и изключенията от правилото са ясно и изчерпателно уредени във Вътрешните правила за разпределение на делата в окръжен съд Велико Търново, които са публикувани на интернет страницата на съда.

- > Упражняване на административен контрол върху сročността за разглеждане на делата и за изготвяне на съдебните актове. Би могло да се изготви План за намаляване продължителността на разглеждане на делата и въвеждане на времеви стандарти в Окръжен съд Велико Търново, съдържащ различни механизми за намаляване на забавянията, както по администриране на делата, така и при разглеждането и изписването на съдебните актове. На съдебните деловодители следва ежесмесчно да изготвят писмени справки, в които отразяват за съдиите, чиито дела обслужват: ненасрочените през предходния месец дела, с посочване номера на делото, съдията -докладчик, датата на образуване на делото и причините, поради които делото не е насрочено; ненаписани в срок през предходния месец дела; отводи на съдии по дела през предходния месец, с посочване номера на делото, съдията - докладчик, основанието за отвод и

новия докладчик.

> Изготвяне на обобщен анализ на всяко тримесечие, за ненаписаните в срок съдебни актове с извеждане на причините за бавното правораздаване и обсъждане на мерки за преодоляването им, извън ежемесечните проверки за това.

> Изготвяне на обобщен анализ на всяко тримесечие на причините за отменени и изменени съдебни актове.

> Провеждане на общи събрания на съдиите за анализ и обобщаване практиката на съда, с цел изолиране на различен процесуален подход и противоречиви материално - правни разрешения по идентични казуси; обсъждане и анализ на проблемите, съдебната практика и измененията в нормативните актове.

> Продължаване и стриктно водене на въведения на Регистър за отводите и извършване периодичен анализ на причините за отвод.

> Насърчаване и утвърждаване на активната роля на съдебните състави по дисциплиниране на страните в процеса. Утвърждаването на работата с бланкови дисциплиниращи определения и разпореждания би въвело комплекс от мерки, в рамките на компетентността на съда и възможността му да организира движението на делото. В дисциплиниращите определения и разпореждания следва да се съдържат предварителни указания относно процесуалните задължения на страни, вещи лица, свидетели и др. и сроковете за изпълнението им, както и указания за последиците от неизпълнението им, в т.ч. настъпването на преклузии и налагането на санкции, убедена съм, че ако указанията са ясно формулирани и своевременно съобщени на участниците в процеса, с тях действително би се постигнал много добър дисциплиниращ ефект.

> Продължаване на практиката за използване на паралелен аудиозапис за водене на съдебните протоколи, осигуряваща точност и вярност при отразяване на случилото се в съдебно заседание, изготвяне в съответствие с изискванията на закона и предоставяне навреме на разположение на страните по делата.

> Упражняване на ежемесечен контрол върху спрените производства.

> Активна мярка за постигане на бързина в съдопроизводството, а и за намаляване натовареността на съда, е насочването на страните към възможни способи за съдебно и извънсъдебно ускорено решаване на спорове. Както бе посочено в предходната част на настоящата концепция е налице подписан Меморандум за сътрудничество между Окръжен съд Велико Търново и Сдружение с нестопанска цел „Център по медиация“ гр. Велико Търново за насочване към медиация от страна на съда. Всички съдии и съдебни служители са запознати с тази инициатива на съда, като им е указано, че следва активно да насочват гражданите към съдебно и извънсъдебно решаване на споровете. Меморандумът за сътрудничество и приложенията към него са публикувани на интернет страницата на съда,

като е създадена възможност за използване на приложенията от гражданите.

- Упражняване на административен контрол върху работата на отделните служби на съда.
- Запазване практиката на непрекъснатост в процеса на обслужване на гражданите, чрез плаващо ползване времето за почивка от съдебните служители.
- Продължаване работата за постигане пълна взаимозаменяемост на служителите.
- Стимулиране на взаимопомощ и екипна работа при натоварени ситуации.
- Насърчаване поддържането на етичност във взаимоотношенията, добър микроклимат и колегиални отношения.
- Периодичен анализ на проблемните области в работата на съда, с цел идентифициране на съществените рискове, които застрашават постигането на стратегическите и оперативните цели.
- Въвеждане на система за електронен обмен на дела и документи между съдилищата. В съда е осигурена възможност за безхартиен обмен на данни с други съдилища. Последното ще бъде максимално постигнато при въвеждането на Единна система за управление на делата.
- Водене на Регистър на дадените препоръки от външни, вътрешни одитори и на предписанията (указанията) на други контролни органи по констатираните пропуски от проверки.
- Допълване и доразвиване на наличните вътрешни счетоводни правила и актуализиране на счетоводната политика на съда, при съобразяване на опитните препоръки и указанията на ВСС.

1.2. Оптимизиране управлението на съда, чрез икономично и целесъобразно управление на бюджета. Този принцип е отстояван и от предходното ръководство досега, с реализиране на конкретно предприетите мерки с ограничителен характер относно ползване на телефони, отоплителни системи и разходът на материали. С оглед икономичното и целесъобразно разходване на бюджета ще се стремя да не допускам презапасяване с материали, авансови плащания на услуги, както и просрочие в погасяване на задължения на съда.

В този аспект на строга финансова дисциплина, адекватно прилаганите до момента Превантивни мерки за финансовата стабилизация и на системата от разписани политики и процедури за финансово управление и контрол, следва да продължи и за в бъдеще, при:

- спазване на принципите за добро финансово управление и прозрачност, както и законосъобразното им управление;
- осигуряване на последователност и достоверност на счетоводните операции при стриктно спазване утвърдените вътрешни

правила;

- спазване на принципа за разпределяне на отговорностите по начин, който не позволява един служител да има едновременно отговорности по одобряване и изпълнение, осчетоводяване и контрол;
- стриктно приложение и спазване на принципа на двоен подпис във финансово разчетните отношения;
- усъвършенстване на контролната среда в съответствие с утвърдените правила за предотвратяване конфликта на интереси;
- идентифициране на риска;
- икономично и разумно планиране на разходите.

1.3. Информационно и технологично модернизиране - съществен приоритет за постигане по - високо ниво на административно обслужване и достъпност до съдебната система. Съдът е обезпечен и оборудван с необходимата техника, софтуерни продукти и сървъри, които се използват успешно, поддържат се и се актуализират.

Дейностите и добрите практики, които ще способстват, както и досега за информационно и технологично модернизиране и следва да се запазят, при дължимото надграждане и усъвършенстване са:

- Създаване и спазване правила за правилното организиране на работата с компютърната техника.
- Поддържането и актуализирането на интернет страницата на съда.
- Продължаване работата на съда за популяризиране на възможността за изпращане на съобщение и призовки по електронен път съгласно чл. 42, ал. 4 от ГПК и утвърдените Вътрешни правила за организацията на изпращане на съобщение и призовки чрез електронен пощенски адрес.
- Продължаване работата за насърчаване на електронната кореспонденция със страните по делата, което освен че изключително облекчава работата на деловодствата, ускорява съдебния процес и е крачка към създаването на електронно правосъдие.
- Продължаване практиката за създаване на електронни папки на делата. Това спомага за подобряване качеството на обслужване на гражданите, улеснява работата на съдиите и съдебните служители и е предпоставка за доразвитието на вече създадения Електронен портал за отдалечен достъп до информация по дела. Последното успешно се практикува в Окръжен съд Велико Търново.
- Електронен обмен на информация.
- Продължаване извършване на справки в диалогов режим на работа с данни от автоматизираните информационни фондове на Национална база данни „Население“ по реда на Наредба № 14/18.11.2009г. за реда и начина на предоставяне на достъп на органите на съдебната власт до НБД „Население“.

➤ Въвеждането, материалното обезпечаване и използването на видеоконферентни връзки в наказателното производство значително би улеснило и ускорило някои съдебни производства.

➤ Използване на осигурения специализиран софтуер за слабовиждащи и незрящи хора „Speechlab 2.0“, инсталиран на компютър в стаята за запознаване с дела от адвокати и граждани.

Считам, че активно следва да се търси добрият опит на други съдилища и да се следи за новите възможности за информационно и технологично модернизиране на съдебния процес.

Способи за оценка на постигнатите резултати по този приоритет могат да бъдат: периодичната проверка на обществената оценка за работата на съда, докладите на Инспектората към ВСС след извършени проверки в съда, проверки, касаещи дейността на администрацията - работа по срочни книги и движение на делата, атестационните оценки на съдиите и съдебните служители, конкретни данни за работа на съдебната администрация при постъпване на жалби или похвали от страна на граждани и адвокати, резултати от дисциплинарни производства, съпоставка за изпълнението на този приоритет в сравнение с другите районни съдилища за конкретни периоди, периодични отчети за работата на съда и други институции.

2. Развитие, интегриране и оптимизиране на кадровия потенциал за постигане на максимално качество на съдебната дейност и високо ниво на административно обслужване.

Убедена съм, че качествено правосъдие може да бъде осъществявано единствено от добре подготвени съдии и съдебни служители, с висок морал и адекватна мотивация. За постигането на този приоритет е необходимо гарантирането на взискателен подбор на съдебните служители, налагането на високи стандарти за компетентност на съдиите и на служителите, насърчаване повишаването на мотивацията им за качествена работа. На тази плоскост са следните приоритети и мерки, по които ще работя:

➤ Утвърждаване на Вътрешни правила за организацията и управлението на човешките ресурси в Окръжен съд Велико Търново. И напред ще се прилагат утвърдените в съда конкурсно начало и модел за подбор при назначаването на съдебните служители, задължителното им специализирано начално и последващо обучение.

➤ Изграждане на база данни на участвалите в конкурси кандидати.

➤ Ежегодно разработване и прилагане на планове за обучение на съдиите и на съдебните служители, които да са адекватни на конкретните нужди от обучение, на специализацията на съдиите и съдебните служители, на завишените изисквания и очаквания от институцията.

➤ Оптимизиране на съществуващите в съда практики по анкетно проучване на нуждите от обучение на съдии и служители, информирането им относно възможните обучения, изготвянето на индивидуални обучителни планове и съгласуването им с координаторите на обучения на съдии и съдебни служители, мониторинг на резултатите от проведените обучения.

➤ Събиране и поддържане на статистически данни за обучени съдии и съдебни служители, като се попълва личен картон на обучаемия, препис от който се съхранява в личното досие.

➤ Продължаване на практиката преминалите обучения съдии и съдебни служители да споделят впечатленията си посетените обучения на неформални срещи с останалите колеги.

➤ Установяване на европейски стандарти в работата на всички съдии и съдебни служители, чрез участия в обучения по международноправни актове и право на ЕС.

➤ Организиране на периодични обучения на съдебните служители от системния администратор, съобразени с необходимостта от придобиване на знания по информационни технологии.

➤ Периодични срещи на съдиите от Окръжен съд Велико Търново и Административен съд Велико Търново от една страна и от друга страна провеждане на такива срещи с съдиите от районните съдилища с цел уеднаквяване практиката на съдилищата по идентични казуси и изработване на становища по предложения и сигнали.

➤ Провеждане на общи събрания на съдиите за анализ и обобщаване практиката на съда, с цел изолиране на различен процесуален подход и противоречиви материално-правни разрешения по идентични казуси; обсъждане и анализ на проблемите, съдебната практика и измененията в нормативните актове.

➤ Спазване на Кодекса за етично поведение на българските магистрати и Етичния кодекс на съдебните служители.

➤ Насърчаване поддържането на етичност във взаимоотношенията, добър микроклимат и колегиални отношения.

➤ Предприемане на адекватни и навременни дисциплинарни мерки при обективно констатиране на дисциплинарни нарушения.

➤ Насърчаване оптимизирането на въведените и прилагани обективни критерии и процедури за атестиране на съдебните служители.

Способи за оценка на постигнатите резултати по този приоритет могат да бъдат: периодичната проверка на обществената оценка за работата на съда и съдебната администрация, периодичните атестации на съдии и съдебните служители, периодична статистика и отчети за работата на съда, сравняване качеството на работата на съда с тази на други районни съдилища, сертифицирани оценки от НИП за нивото на обучение на съдиите и служителите и т. н.

3. Гарантиране достъпа до правосъдие.

Постигането на европейските стандарти на правоприлагане са свързани с гарантирането на реалния достъп до правосъдие.

Създадените до момента, въведени и осъществявани дейности и добрите практики, споменати по-горе, и които ще способстват, както и досега, за изпълнение на тази цел, следва да се запазят, при дължимото надграждане и усъвършенстване, а именно:

- Оптимизиране и подобряване дейността на администрацията в съда за постигане на качествени, бързи и достъпни административни услуги, като се следи за ефективността ѝ и се търси обратна връзка за нея. Насърчаване на служителите от Деловодството на съда и Регистратурата да се държат с гражданите вежливо и с уважение; да разбират техните проблеми; да дават ясни, точни и пълни устни указания; обслужването да е добро и гражданите да не получават откази от административно обслужване в рамките на регламентираното работно време, а в случаите, когато гражданинът не може да посочи номера на делото или пък посочи грешен номер, да направят опит да извлекат минимално необходимата информация за решаване на проблема и осъществяване на нужната административна услуга или справка.

- Запазване практиката на непрекъснатост в процеса на обслужване на гражданите, чрез плаващо ползване времето за почивка от съдебните служители.

- Продължаване работата за постигане пълна взаимозаменяемост на служителите.

- Поддържане и актуализиране на интернет страницата на съда, чрез която се предоставят информация по достъпен начин и услуги по електронен път. На интернет страницата на съда се публикуват съдебните актове на съдиите незабавно след постановяването им, при спазване изискванията на Закона за защита за личните данни и Закона за защита на класифицираната информация, и съобразно утвърдените и актуализирани Вътрешни правила за организацията на публикуването на съдебните актове, постановени от съдиите в Окръжен съд Велико Търново. Публикувани са Декларациите по ЗПРКИ; Отчетните доклади за работата на съда през последните пет години; всички конкретни инициативи и утвърдени вътрешни правила, както и примерни бланки и формуляри, които гражданите могат да изтеглят и попълнят. Всяка седмица системните администратори да публикуват график на съдебните заседания, насрочени за следващата седмица.

- Предоставяне на информация и помощ на гражданите чрез Информационен център.

- Улесняване и оптимизиране на достъпа до съдебна информация, чрез предоставяне на единни форми за информационни материали. Примерните бланки и формуляри са публикувани на интернет страницата на съда, като има възможност да се ползват от потребителите.

Примерни бланки и формуляри се намират на разположение на гражданите и в Информационния център на съда.

- Предоставяне на информация на гражданите, посредством информационни табла в съда.

- Предоставяне на информация на гражданите за насрочените за деня дела, съдебните състави и номерата на залите, в които ще се разглеждат делата. Такава информация се предоставя и към момента, но само на етаж, където се намират съдебните зали на окръжен съд Велико Търново. С оглед обстоятелството, че в Съдебната палата осъществяват правораздавателна дейност Районен съд, Окръжен съд и Апелативен съд, разположени на различни етажи, считам за удачно такова единно информационно табло при налична техническа възможност да бъде разположено още на партерния етаж на сградата и същото да дава информация за разглежданите за деня дела за всяко едно от съдилищата, етаж, съдебна зала, вид, номер на делото и час на разглеждането му. Това ще улесни значително участниците в съответните съдебни производства.

- Създаване практика на приеман ден на Административния ръководител - Председател на Окръжен съд Велико Търново за граждани.

- Прилагане на утвърдените Вътрешни правила за достъп до обществена информация, които са публикувани на интернет страницата на съда.

Гарантирането на достъпа до правосъдие изисква особено внимание към определени групи лица - хора с увреждания, деца и уязвими групи. Поради това в тази насока следните приоритети и мерки, по които ще работя:

- Активно използване на осигурения вече специализиран софтуер за слабовиждащи и незрящи хора, който преобразува писмения говор в текст. Възможността за използването му е популяризирана чрез съобщения в сградата на съда, на интернет страницата на съда и публикации в регионалните медии.

- Предприемане на мерки за осигуряване на достъпна среда за хора с физически увреждания - рампи и подходи за специализирани средства за придвижване. На входа вече е изградена рампа, позволяваща достъпа на такива лица, а в сградата е на разположение асансьор с контролиран достъп;

- Осигуряване на специални условия за работа с деца.

В изпълнение на този приоритет през м. юни 2012 год. се постигна Споразумение за партньорство между Окръжен съд Велико Търново и ОД на МВР Велико Търново, с което се урежда реда и начина на ползване на специализираното помещение „Синя стая“ в сградата на ОД на МВР - Велико Търново за работа с малолетни или непълнолетни - жертви или свидетели на насилие или престъпление.

- Създаване на правила за работа с уязвими групи (жертви на насилие, на престъпления и др.).

- Провеждане на обучение на съдии и служители за работа с деца и с уязвими групи.
- Разпространение в съда на информационни табла и брошури за правата на пострадалите от насилие, за насочването им към специализирани програми, организации и институции за помощ и подкрепа.
- Установяване на трайни отношения на сътрудничество между съда и всички останали държавни и неправителствени организации, адвокатура, лекарско съсловие, образователни институции и др., ангажирани с проблемите на хората в неравностойно положение, децата и уязвимите групи.

4. Прозрачност, отчетност, предвидимост и публичност в работата на съда - гаранция за обществено доверие.

Осигуряване и гарантиране достъпа до правосъдие е един от механизмите за повишаване доверието в съда и в частност в Окръжен съд Велико Търново. Други инструменти за постигане на тази цел са прозрачността, отчетността и публичността в работата на съда. Наложително е да се набележат мерки за подобряване на директния диалог между съдебната власт и гражданите чрез посредничеството на медиите и поставянето на гледната точка на потребителите на услугите на органите на правосъдието в основата оценката на работата на съда. Целта на тези мерки е правосъдието да бъде доближено до гражданите и да се стимулира ефективен диалог с тях. Необходимо е освен това правораздаването да е предвидима дейност.

Поставянето на конкретните цели и тяхното реализиране в посочения аспект, следва да бъдат въз основа на вече съществуващите добри практики и тяхното усъвършенстване и създаването на нови. Ето защо намирам необходимо:

- Информирание на обществото и участниците в процеса за работата на съда и предоставяните от съда административни услуги.
- Информирание на обществеността на интернет страницата на съда чрез публикуване на конкретни инициативи на съда, и разработените множество вътрешни правила и процедури.
- Оптимизиране използването и периодичното актуализиране на Интернет страницата на съда за предоставяне на съдебна информация.
- Създаване на единен Информационния център на съда, началото на който е поставен чрез извършеното преустройство на партерния етаж на съдебната палата и ситуирането на деловодство, регистратура, архив и др. на едно място и осигуряване работа с граждани, страни по дела и адвокати на едно гише при оперативно организиране и реализиране на административната услуга.
- Периодично анкетно проучване за изучаване на потребностите

и очакванията на гражданите и на медиите за начина, средствата, периодичността, времето и обема на информацията от страна на съда за неговата работа. Подобни анкети вече са провеждани в Окръжен съд Велико Търново и анализа на резултатите от тях дават информация относно отношението на граждани и адвокати относно качеството на работа, въз основа на което се предприемат мерки за подобряването и, ако е необходимо.

- Разработване и въвеждане на Вътрешни правила за достъп до съдебна информация с посочване на конкретните ограничения за такъв достъп, съобразно съществуващата нормативна уредба и тяхното популяризиране сред обществеността по подходящ начин.

- Прилагане на вече разработените Вътрешни правила за работа с медиите, регламентиращи правата, задълженията и отговорностите за съда и за медиите, по повод взаимната им работа. Утвърдените Вътрешни правила за работа с медиите са публикувани на интернет страницата на съда.

- Водене на Регистър на дадените препоръки от външни, вътрешни одитори и на предписанията (указанията) на други контролни органи по констатираните пропуски от проверки.

- Продължаване и оптимизиране на доброто взаимодействие с останалите институции на съдебната власт, с правоохранителните органи, адвокатурата, местната власт, държавни органи, неправителствени организации, медии. Сътрудничеството следва да се осъществява на периодични общи работни срещи и семинари, в различни формати, с оглед поставяните за разрешаване въпроси или с оглед отчитаните резултати от вече свършена работа; така също и текущо и ежедневно при преодоляване на конкретни проблеми. Ползата за съда, без да се засяга независимостта му, от такава съвместна работа е безспорна - прозрачност, отчетност и публичност; анализ и въздействие върху нагласите на обществеността за работата и процесите в системата;

Способи за оценка на постигнатите резултати по този приоритет могат да бъдат: резултати от анкети за работата на съда, оценка работата на съда като цяло и на съдебната администрация, проучване за степента на обективност на представяната от медиите съдебна информация пред обществеността, чрез допитване и анкети сред съдии, адвокати, служители, прокурори и граждани.

5. Борба с корупцията и противодействие на конфликта на интереси.

Преодоляването на кризата в доверието към съдебната система е свързано с борбата с корупцията в системата и противодействие на конфликта на интереси. Първата мярка в тази насока е у всеки от нас - съдия или съдебен служител. Справянето с проблема е обусловено от

собствено осъзнаване на неговата сериозност, пагубно влияние и обществена значимост. Отговорността за недопускане и нетърпимост към всяка форма на корупция и нерегламентирана намеса в работата на съда, за контрола на конфликта на интереси и несъвместимостта, е първо лична отговорност за всеки работещ в системата. На тази плоскост изводими са следните приоритети и мерки, по които ще работят:

- Създаване на механизми за повишаване на ефективността на етичната регулация.
- Спазване на Кодекса за етично поведение на българските магистрати и Етичния кодекс на съдебните служители.
- Периодичен анализ на риска от възникване на корупционни практики и предприемане на адекватни управленски решения за изолиране на корупционни фактори в работата на съда.
- Периодичен контрол относно спазването на принципа за случайно разпределение на съдебните дела.
- Организиране своевременното подаване на декларации пред Сметна палата, НАП и такива за конфликт на интереси от страна на съдиите и съдебните служители.
- Обезпечаване публичен достъп посредством интернет страницата на съда до информацията в предоставените по закон декларации на съдиите и съдебните служители.
- Оптимизиране използването на интернет страницата на съда за предоставяне на възможност за подаване на сигнали за корупция и такива за конфликт на интереси по отношение на конкретни съдии, съдебни служители и случаи.
- Популяризиране и насърчаване използването на антикорупционните кутии в съда и поставянето на такава и в интернет страницата на съда.
- Утвърждаване на създадените и въведени Вътрешни правила за работа на Комисията по професионална етика в съда и популяризиране на тези правила по подходящ начин.
- Създаване и въвеждане на Правила за организация на работа в Окръжен съд Велико Търново по сигнали за корупция и административни жалби.
- Незабавна проверка и разглеждане на постъпили конкретни сигнали за корупция и конфликт на интереси за работата на съда.
- Поддържане на вече създадения Регистър на отводите, периодичен анализ на причините за отвод и предприемане на адекватни управленски решения срещу неоснователни отводи на съдии.
- Обявяване и постоянно информиране по подходящ начин за размера на дължимите държавни такси по различните видове дела и за различните административни услуги в съда.
- Провеждане на открити процедури при конкурентни начала за подбор на съдебни служители.

› Изготвяне и анализиране на периодичните отчети за цялостната дейност на съда и тяхното популяризиране по подходящ начин.

Способи за оценка на постигнатите резултати по този приоритет могат да бъдат: резултати от анкети за оценката на обществото по изпълнението на този приоритет, Доклади на съответните комисии при ВСС при проверка и писмено становище в тази насока, периодични доклади на Комисиите по професионална етика при съдилищата, доклади за подадени жалби и сигнали срещу магистрати и служители, резултати от използването на антикорупционните кутии, резултати от дисциплинарни производства и др.

Доверието в съда би се повишило, ако неговата работа се наблюдава от едно общество с по-висока правна култура. За тази цел усилията на следва да са насочени към предоставянето на максимален обем от необходимата на гражданите информация по достъпен и разбираем начин - за техните права, за структурата на съдебната система и особеностите на съдебните процедури, за правомощията на съда и на останалите органи от съдебната система. Дейността на съда следва да се разясняване на различни социални групи по подходящ начин, като особено внимание се обръща на подрастващото поколение. Добра практика, която следва да се развива и занапред, е провеждането на дни на отворените врати и открити уроци за ученици от гимназиалния курс на обучение с посещение на съдебната палата и наблюдаване на съдебни процеси, участието в симулативни съдебни процеси, където самите ученици влизат в ролята на съда и страните в процеса. Съществено значение и положителен ефект оказва осъществяването през период от две поредни учебни години - 2014/2015 година и 2015/2016 година участието на Окръжен съд Велико Търново съвместно с Окръжна прокуратура Велико Търново в разработения от ВСС проект и подписано между него и Министерство на образованието и науката споразумение по Пилотна образователна програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратура“ и Пилотна образователна програма в часовете по етика и право за 10 клас, в които имах и лично участие като лектор. Изцяло моята подкрепа ще получат различни ученически проекти и младежки инициативи, свързани с правното ограмотяване и повишаване правната култура не само на подрастващото поколение, но и на обществото като цяло, с превенцията на противообществените прояви и престъпления, с възпитанието на уважение и респект към закона и утвърждаване на върховенството му. Високата правна култура на едно общество предполага постигане и реализиране на основните принципи на правовата държава.

Уважаеми членове на Висш съдебен съвет,

В концепцията съм изложила в синтезиран вид стратегическите ми виждания, цели и приоритети за управление на Окръжен съд Велико

Търново, които ще следвам в бъдеще, ако подкрепите кандидатурата ми за Административен ръководител - Председател. Осъзнавам, че отговорността за исканата визия на съда е на административния ръководител. Наясно съм с трудностите, с които бих се сблъскала при реализирането на горните цели, но съм уверена съм, че с подкрепата на екипа професионалисти - съдии и съдебни служители през следващите 5 години съдът ще гарантира върховенството на закона, ще достигне заложените и изискуеми високи стандарти за независимост, ефективност, прозрачност и отчетност и ще стане част от независима, реформирана и ефективно работеща съдебна система, когато гарантира върховенството на закона, защитава правата и законните интереси на гражданите и осигурява равен достъп до правосъдие.

21.07.2016 година
гр. Велико Търново

С УВАЖЕНИЕ:
(Теодорина Димитрова)